

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
มหาวิทยาลัยบูรพา

แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยบูรพา

1. ชื่อวิทยานิพนธ์

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ (ภาษาไทย) องค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ (ภาษาอังกฤษ) THE LEARNING ORGANIZATION BASED UPON DHAMMA OF BUDDHISM

2. ชื่อนิสิต (นาย,นาง,นางสาว): นายทรงกลด เจริญพร

หลักสูตร ปรัชญาคุณภูมิบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

☒ ภาคปกติ

☐ ภาคพิเศษ

รหัสประจำตัว 49810327

คณะ/วิทยาลัยศึกษาศาสตร์

3. หน่วยงานที่สังกัด:

4. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย:

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ได้พิจารณารายละเอียดวิทยานิพนธ์ เรื่องดังกล่าว
ข้างต้นแล้ว ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ

- 1) การเคารพในศักดิ์ศรี และสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นตัวอย่างการวิจัย
- 2) วิธีการที่เหมาะสมในการได้รับความยินยอมจากกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมโครงการวิจัย (Informed consent) รวมทั้งการปกป้องสิทธิประโยชน์และรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
- 3) การดำเนินการวิจัยอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ก่อความเสียหายต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัย
ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่มีชีวิต หรือไม่มีชีวิต

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มีมติเห็นชอบ ดังนี้

() รับรองโครงการวิจัย

() ไม่รับรอง

5. วันที่ให้การรับรอง:.....เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551

ลงนาม

(ศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ พันธุ์วัฒนา)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

ลงนาม

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

รองอธิการบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ภาคผนวก ข

- รายนามผู้เชี่ยวชาญ
- รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์
- คำดัชนีความสอดคล้องของความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เกี่ยวกับแบบสอบถาม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. พระสุธีธรรมานุวัตร (เทียบ สิริญาโณ, ผศ.ดร.) คณบดีคณะพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. พระเทพคุณาภรณ์ (โสภณ โสภณจิตโต, ป.ธ.๘) รองเจ้าคณะภาค 13 เจ้าอาวาสวัดเทวราช
กุญชร
3. ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ ทองประเสริฐ ราชบัณฑิตประจำราชบัณฑิตยสภา
4. รศ. กมล ฉายาวัฒน์ คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์
ชวลิตกุล
5. ผศ.ดร. จำรูญ พริกบุญจันทร์ อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัย มหามกุฏราช
วิทยาลัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 0528.09/ว 0250

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ. ชลบุรี 20131

13 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเบื้องต้น

เรียน ศาสตราจารย์ ดร.จันทน์ ทองประเสริฐ

ด้วยนายทรงกลด เจริญพร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับความเห็นชอบให้ทำคุษฎีนิพนธ์เรื่อง องค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม เป็นประธานกรรมการควบคุมคุษฎีนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ซึ่งต้องได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย และต้องการขอคิดเห็นจากท่านเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องอีกชั้นหนึ่ง ผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้หนึ่งที่สามารถให้ข้อมูลได้เป็นอย่างดี คณะศึกษาศาสตร์ มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุเมธ งามกนก

(ดร.สุเมธ งามกนก)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ปฏิบัติการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052 โทรสาร 0-3874-5811

ผู้วิจัย โทร. 081-377-7362

(สำเนา)

ที่ ศธ 0528.09/ว 0653

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ. ชลบุรี 20131

24 เมษายน 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์กมล ฉายาวัฒน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายทรงกลด เจริญพร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง องค์การแห่งการเรียนรู้ ความแนวหลักธรรมพุทธศาสนา ในความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างยิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุเมธ งามกนก

(ดร.สุเมธ งามกนก)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ปฏิบัติการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052 โทรสาร 0-3874-5811

ผู้วิจัย โทร. 08-1556-1263

(สำเนา)

ที่ ศธ 0528.09/ว 0761

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ. ชลบุรี 20131

4 พฤษภาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน กรรมการผู้จัดการใหญ่โรงพยาบาลเจ้าพระยาฯ ของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายทรงกลด เจริญพร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง องค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา ในความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ อนึ่งโครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุเมธ งามนกนก

(ดร.สุเมธ งามนกนก)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ปฏิบัติการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3839-1043

ผู้วิจัย โทร. 08-1-377-7362

ค่าดัชนีความสอดคล้องของความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแบบสอบถาม

จากการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาและลักษณะการใช้ภาษารวมถึงการให้ความหมายแต่ละหลักธรรม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ดังนี้

- +1 เมื่อเห็นด้วยกับข้อความในแบบสอบถาม
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าเห็นด้วยหรือไม่กับข้อความในแบบสอบถาม
- 1 เมื่อไม่เห็นด้วยกับข้อความในแบบสอบถาม

เมื่อ IOC หมายถึงดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับลักษณะพฤติกรรม โดยที่

$$IOC = \frac{R}{N}$$

N

เมื่อ R หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

เลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป นำไปสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป ผลการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของแบบสอบถามด้วยค่าดัชนีความสอดคล้องแสดงได้ดังนี้

รายการ	IOC
1. หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความรอบรู้แห่งตน (Personal Mastery) ทั้ง 16 หลักธรรม	1.00
ยกเว้น ฆราวาสธรรม 4 และ ทิศ 6	0.80
2. หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดรูปแบบ วิธีคิดและมุมมองที่เปิดกว้าง (Mental Model) ทั้ง 11 หลักธรรม	1.00
3. หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) ทั้ง 8 หลักธรรม	1.00
4. หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning) ทั้ง 8 หลักธรรม	1.00
5. หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) ทั้ง 6 หลักธรรม	1.00

จะเห็นได้ว่าผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกับแบบสอบถามที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจ โดยมีค่า IOC = 1.00 ทั้งหมด ยกเว้นหลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความรอบรู้แห่งตน (Personal Mastery) 2 หลักธรรมคือ ฆราวาสธรรม 4 และ ทิศ 6 ที่มีค่า IOC = 0

ภาคผนวก ก

- แบบสัมภาษณ์
- แบบสอบถามความคิดเห็น

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา

1. ท่านคิดว่ามีหลักธรรมใดบ้างที่ส่งเสริมให้เกิดความรอบรู้แห่งตน (Personal Mastery)

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่ามีหลักธรรมใดบ้างที่ส่งเสริมให้เกิดรูปแบบวิธีคิดและมุมมองที่เปิดกว้าง (Mental Model)

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่ามีหลักธรรมใดบ้างที่ส่งเสริมให้เกิดการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision)

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่ามีหลักธรรมใดบ้างที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning)

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่ามีหลักธรรมใดบ้างที่ส่งเสริมให้เกิดการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 2
เรื่อง องค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา

คำชี้แจง

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ท่านในรอบที่ 1 ถึงประเด็นหลักธรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้เกิดวินัยทั้ง 5 ประการ (The Fifth Discipline) ในการพัฒนาองค์การไปสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิดของเซนเก้ (Senge) ดังนี้

1. ความรอบรู้แห่งตน (Personal Mastery)
2. รูปแบบวิธีคิด และมุมมองที่เปิดกว้าง (Mental Model)
3. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision)
4. การเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning)
5. การคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)

ซึ่งมีความหมายตามเอกสารที่แนบมา (นิยามศัพท์เฉพาะ) จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์รูปแบบขึ้นมา และสร้างเป็นแบบสอบถามในรอบที่ 2 นี้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอความคิดเห็น และแนวคิดของจากท่านเกี่ยวกับรูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนาที่มีความเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของท่าน ขอให้ท่านกรอรายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่านเอง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา ขอให้ท่านกรุณาแสดงความคิดเห็นในมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับซึ่งแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

5	:	เห็นด้วยมากที่สุด / หรือเป็นไปได้มากที่สุด
4	:	เห็นด้วยมาก / หรือเป็นไปได้มาก
3	:	เห็นด้วยปานกลาง / หรือเป็นไปได้ปานกลาง
2	:	เห็นด้วยน้อย / หรือเป็นไปได้น้อย
1	:	เห็นด้วยน้อยที่สุด / หรือเป็นไปได้น้อยที่สุด

ในคอนท้ายแต่ละด้านเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ท่านได้ให้ความคิดอิสระ

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนาต่อไป

ขอขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

นายทรงกลด เจริญพร

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

เบอร์ติดต่อ 08-1377-7362

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. องค์การแห่งการเรียนรู้ หมายถึง องค์การที่มุ่งเน้นในการสร้างบรรยากาศให้พนักงานหรือบุคลากรมีความกระตือรือร้นในการที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พัฒนาตนเองตลอดเวลา ทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในระดับบุคคล กลุ่มองค์การ โดยอาศัยรูปแบบของการทำงานเป็นทีม มีการแลกเปลี่ยนความรู้ มีความเข้าใจเชิงระบบสร้างภาพในอนาคตขององค์การร่วมกัน ทำให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาองค์การอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นไปตามแนวคิดของเซนเก้ (Senge, 1990) ว่าการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้จะประกอบไปด้วย วินัย 5 ประการ (The Fifth Discipline) คือ ความรอบรู้แห่งตน (Personal Mastery) รูปแบบวิธีคิดและมุมมองที่เปิดกว้าง (Mental Model) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) การเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning) และการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)

1.1. ความรอบรู้แห่งตน (Personal Mastery) หรือการมุ่งสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง การที่บุคคลมีความมุ่งมั่นสร้างสรรค์ สร้างความรู้ความเชี่ยวชาญ ความคาดหวังของตนเอง มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ใช้ข้อมูล และเหตุผลคิดวิเคราะห์ และตัดสินใจรู้สถานภาพของตนเอง ตั้งใจและพยายามเรียนรู้ใช้จิตสำนึกในการทำงาน มีการใช้ความพยายามอย่างต่อเนื่อง สามารถมองสภาพที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง เห็นว่าอะไรมีความสำคัญต่อตนเอง ต้องการ มีภาพในอนาคตของตนเอง (Personal vision) มีการใช้พลังในการสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ตลอดชีวิต

1.2. รูปแบบวิธีคิดและมุมมองที่เปิดกว้าง (Mental Model) หมายถึง ความคิด ความเข้าใจ จิตใต้สำนึก ทักษะ ทักษะการมองโลก พื้นฐานความเชื่อจากประสบการณ์ ข้อมูลจริง การจำแนกแยกแยะความถูกต้องในปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเข้าใจวิธีการที่ถูกต้องเพื่อการตัดสินใจ จากการกระทำของตนเองใช้การวางแผนเป็นกระบวนการเรียนรู้ มีทักษะในการคิด ไตร่ตรอง และตั้งคำถาม มีการนำความรู้หรือประสบการณ์ที่มีอยู่มาทำให้เกิดปัญญา เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการทำงาน โดยปรับความคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ ด้วยข้อมูลที่ใหม่อยู่เสมอ ไม่ยึดติดกับความคิดเดิม ๆ ไม่ด่วนสรุป มีการวิเคราะห์ข้อมูลที่รอบคอบ ครบถ้วน

1.3 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) หมายถึง มีวิสัยทัศน์ส่วนบุคคลโดยเกิดจากกระบวนการคิดของตนเองและเป็นอิสระ ตระหนักและเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีมุมมองร่วมกันกับผู้ร่วมงาน และองค์กรรับรู้วิสัยทัศน์ขององค์กร มีความคาดหวังต่อการเปลี่ยนแปลง และความก้าวหน้าภายใต้จุดมุ่งหมายเดียวกัน ร่วมกันแสดงความคิดเห็น มีวิสัยทัศน์ร่วมกันและทิศทางไปสู่จุดหมายเดียวกัน โดยโน้มน้าวให้เกิดการปฏิบัติร่วมกันไปในทิศทางที่ทำให้ภาพวิสัยทัศน์นั้นเป็นจริงขึ้นมา

1.4 การเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning) หมายถึง การเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มองค์กรโดยการแลกเปลี่ยน และพัฒนาความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของทีมให้บังเกิดผลดีด้วยการเสวนา แลกเปลี่ยนความคิด (Dialogue) การอภิปราย (Discussion) การใช้เทคนิคของการบริหารงานเป็นทีม การให้ความร่วมมือร่วมใจ มีการประสานสัมพันธ์ที่ดี เอื้อเพื่อเอื้อแผ่เสริมอดันเสมอปลาย มีการอาศัยความรู้ และ ความคิดของสมาชิกในการแลกเปลี่ยนและพัฒนาขีดความสามารถประสานสัมพันธ์กันได้เป็นอย่างดี จนทำให้ความสามารถของทีมเหนือกว่าระดับความสามารถของรายบุคคลในทีม

1.5 การคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) หมายถึง วิธีการคิด การอธิบายทำความเข้าใจในปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เชื่อมโยงเรื่องราวต่าง ๆ คิดเป็นวิธีการชัดเจน แนวแน่ทันการ มองเห็นความสัมพันธ์ต่าง ๆ รู้ถึงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้น เป็นการมองภาพองค์รวมที่มีภาพย่อย ๆ สัมพันธ์กัน

2. หลักธรรมพุทธศาสนา หมายถึง คำสั่งสอนหรือหลักธรรมของพระพุทธเจ้าที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อันประกอบไปด้วยพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก

3. ข้อธรรม หมายถึง ธรรมะที่เป็นองค์ประกอบของหลักธรรม เช่น พรหมวิหาร 4 มีธรรมะ 4 ข้อธรรม ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เป็นต้น

4. องค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา หมายถึง องค์การที่นำหลักธรรมพุทธศาสนาที่เป็นองค์ประกอบที่เหมาะสม มาประยุกต์ใช้ในองค์การเพื่อส่งเสริมให้องค์การนั้นเกิดความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามวินัย 5 ประการ ของเซนเก้ (Senge, 1990) ซึ่งองค์การที่ได้จะเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ที่มีคุณธรรม และจริยธรรมกำกับในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การต่อไป

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง
2. สถานะภาพ	☐ บรรพชิต	☐ นรवास
3. อายุ	☐ ต่ำกว่า 30 ปี	☐ 31 – 50 ปี
	☐ 51 – 70 ปี	☐ 71 ปีขึ้นไป
4. พรรษา (เฉพาะบรรพชิต)	☐ ต่ำกว่า 20 พรรษา	☐ 20 – 40 พรรษา
	☐ 41 พรรษาขึ้นไป	
5. วุฒิกการศึกษาทางโลก	☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐ ปริญญาตรี
	☐ ปริญญาโท	☐ ปริญญาเอก
6. วุฒิทางธรรม-บาลี	☐ นักธรรม.....	☐ เปรียญธรรม.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาหลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดวินัย 5 ประการ โดยแยกพิจารณาเป็นรายข้อธรรม อันนำไปสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ถ้าท่านไม่เห็นด้วยกับหลักธรรมใด โปรดให้ข้อเสนอแนะและเหตุผลประกอบด้วย จักขอบคุณยิ่ง ทั้งนี้ เพื่อที่จะนำมาพัฒนารูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนาต่อไป

ข้อ	หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความรู้แห่งตน (Personal Mastery)	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ และเหตุผล ประกอบ (ถ้ามี)
		5	4	3	2	1	
1	ปัจจัยให้เกิดสัมมาทิฐิ 2	-	-	-	-	-	
	1. ปรีโธโมสะ						
	2. โยนิโสมนสิการ						
2	ธรรมมีอุปการะมาก 2	-	-	-	-	-	
	1. สติ						
	2. สัมปชัญญะ						
3	ไตรสิกขา	-	-	-	-	-	
	1. อริสัตสิกขา						
	2. อริจิตตสิกขา						
	3. อริปัญญาสิกขา						

ข้อ	หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความรอบรู้แห่งตน (Personal Mastery)	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ และเหตุผล ประกอบ (ถ้ามี)
		5	4	3	2	1	
4	ปัญญา 3	-	-	-	-	-	
	1. สุตมยปัญญา						
	2. จินตามยปัญญา						
	3. ภวนามมยปัญญา						
5	ฌราวาสธรรม 4	-	-	-	-	-	
	1. สัจจะ						
	2. ทมะ						
	3. ขันติ						
	4. จาคะ						
6	พรหมวิหาร 4	-	-	-	-	-	
	1. เมตตา						
	2. กรุณา						
	3. มุทิตา						
	4. อุเบกขา						
7	สัมมปธาน 4	-	-	-	-	-	
	1. สังวรปธาน						
	2. ปหานปธาน						
	3. ภวนาปธาน						
	4. อนुरักขนาปธาน						
8	สติปัฏฐาน 4	-	-	-	-	-	
	1. กายานุปัสสนา สติปัฏฐาน						
	2. เวทนานุปัสสนา สติปัฏฐาน						
	3. จิตตานุปัสสนา สติปัฏฐาน						
	4. ธรรมานุปัสสนา สติปัฏฐาน						

ข้อ	หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความรอบรู้แห่งตน (Personal Mastery)	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ และเหตุผล ประกอบ (ถ้ามี)
		5	4	3	2	1	
9	อิทธิบาท 4	-	-	-	-	-	
	1. ฉันทะ						
	2. วิริยะ						
	3. จิตตะ						
	4. วิมังสา						
10	อินทรีย์ 5	-	-	-	-	-	
	1. สัทธินทรีย์						
	2. วิริยอินทรีย์						
	3. สตินินทรีย์						
	4. สมาธินทรีย์						
	5. ปัญญินทรีย์						
11	พละ 5	-	-	-	-	-	
	1. สัทธา						
	2. วิริยะ						
	3. สติ						
	4. สมาธิ						
	5. ปัญญา						
12	ทิส 6	-	-	-	-	-	
	1. ปุริคณทิส						
	2. ทักขณทิส						
	3. ปัจฉิมทิส						
	4. อุตตรทิส						
	5. เภฏฐิมทิส						
	6. อุปริมทิส						

ข้อ	หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความรอบรู้แห่งตน (Personal Mastery)	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ และเหตุผล ประกอบ (ถ้ามี)
		5	4	3	2	1	
13	โพชนงค์ 7	-	-	-	-	-	
	1. สติ						
	2. รัมมวิจยะ						
	3. วิริยะ						
	4. ปิฎิ						
	5. ปัสสัทธิ						
	6. สมาธิ						
	7. อุเบกขา						
14	สัพปุริสธรรม 7	-	-	-	-	-	
	1. รัมมัญญุตตา						
	2. อัถถัญญุตตา						
	3. อัถตัญญุตตา						
	4. มัตตัญญุตตา						
	5. กาลัญญุตตา						
	6. ปริสัญญุตตา						
	7. ปุคคณัญญุตตา หรือ ปุคคณปโรปรัญญุตตา						
15	กัลยาณมิตรธรรม 7	-	-	-	-	-	
	1. ปีโย						
	2. ครุ						
	3. ภาวนีโย						
	4. วตฺตา จ						
	5. วจนกฺขโม						
	6. คมฺภีรญฺจ กถํ กตฺตา						
	7. โน จญฺฐานํ นโยชเย						

ข้อ	กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดรูปแบบวิธีคิดและ มุมมองที่เปิดกว้าง (Mental Model)	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ และเหตุผล ประกอบ (ถ้ามี)
		5	4	3	2	1	
4	ปัญญา 3	-	-	-	-	-	
	1. สุตมยปัญญา						
	2. จินตามยปัญญา						
	3. ภาวนามยปัญญา						
5	อริปไตย 3	-	-	-	-	-	
	1. อัตตาริปไตย						
	2. โลการิปไตย						
	3. ธรรมาริปไตย						
6	พรหมวิหาร 4	-	-	-	-	-	
	1. เมตตา						
	2. กรุณา						
	3. มุทิตา						
	4. อุเบกขา						
7	วุฒิชรรม 4	-	-	-	-	-	
	1. สัมปยุตตสังสวะ						
	2. สัมมัชฌิมา						
	3. โยนิโสมนสิการ						
	4. ธรรมานุวัตรปฏิบัติ						
8	สติปัฏฐาน 4	-	-	-	-	-	
	1. กายนุปัสสนา สติปัฏฐาน						
	2. เวทนานุปัสสนา สติปัฏฐาน						
	3. จิตตานุปัสสนา สติปัฏฐาน						
	4. ธรรมานุปัสสนา สติปัฏฐาน						
9	อภิกขัม 4	-	-	-	-	-	
	1. วัณณกคคิ						
	2. โทสาคคิ						

ข้อ	เหตุการณ์ที่ส่งเสริมให้เกิดรูปแบบวิธีคิดและ มุมมองที่เปิดกว้าง (Mental Model)	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ และเหตุผล ประกอบ (ถ้ามี)
		5	4	3	2	1	
	3. โมหาคติ						
	4. ภัยคติ						
10	จริยฐานธรรม 4	-	-	-	-	-	
	1. ปัญญา						
	2. สัจจะ						
	3. จาคะ						
	4. อุปสมะ						
11	กาลามสูตร	-	-	-	-	-	
	1. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการฟังตามกันมา						
	2. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการถือสืบ ๆ กันมา						
	3. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการเล่าลือ						
	4. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการอ้างตำรา หรือคัมภีร์						
	5. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะครรक						
	6. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะการอนุมาน						
	7. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการคิดตรองตามแนวเหตุผล						
	8. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะเข้าได้กับทฤษฎีที่พินิจไว้ แล้ว						
	9. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะมองเห็นรูปลักษณะน่าจะ เป็นไปได้						
	10. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะนับถือว่า ท่านสมณะนี้ เป็นครูของเรา						

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่านอกเหนือจากหลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดรูปแบบวิถีคิดและ
มุมมองที่เปิดกว้าง (Mental Model) อันนำไปสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ไว้
ข้างต้นแล้ว ควรมีหลักธรรมอะไรบ้าง (โปรดเขียนลงในช่องว่าง)

ข้อ	หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision)	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ และเหตุผล ประกอบ (ถ้า มี)
		5	4	3	2	1	
1	สุจริต 3	-	-	-	-	-	
	1. กายสุจริต						
	2. วาจาสุจริต						
	3. มโนสุจริต						
2	เทศนาวิธี 4	-	-	-	-	-	
	1. สันติสสนา						
	2. สมาทปนา						
	3. สมุตเตชนา						
	4. สัมปหังสนา						
3	พรหมวิหาร 4	-	-	-	-	-	
	1. เมตตา						
	2. กรุณา						
	3. มุทิตา						
	4. อุเบกขา						
4	วุฒิชธรรม 4	-	-	-	-	-	
	1. สัปปริสสังเสวะ						
	2. สัทธัมมัสสวณะ						
	3. โยนิโสมนสิการ						
	4. ฐัมมานุฐัมมปฏิบัติ						

ข้อ	หลักการที่ส่งเสริมให้เกิดการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision)	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ และเหตุผล ประกอบ (ถ้า มี)
		5	4	3	2	1	
5	สังคหวัตถุ 4	-	-	-	-	-	
	1. ทาน						
	2. ปิยวาจา						
	3. อุดมจริยา						
	4. สมานัตตตา						
6	สาราณียธรรม 6	-	-	-	-	-	
	1. เมตตาภาวกรรม						
	2. เมตตาวิจิตรกรรม						
	3. เมตตาโมกขกรรม						
	4. สาธารณโภคี						
	5. สีสสามัญญดา						
	6. ทิฏฐิสามัญญดา						
7	กัลยาณมิตรธรรม 7	-	-	-	-	-	
	1. ปิโย						
	2. คุรุ						
	3. ภาวนีโย						
	4. วตุตา จ						
	5. วจนุกฺขโม						
	6. คมกิริณฺจ กถํ กตฺตา						
	7. โน จญฺฐาเน นิโยชเย						
8	อปริหานิยธรรม 7	-	-	-	-	-	
	1. หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ โดยมีการพบปะ ปรึกษาหารือกิจการงานที่ตนมีส่วนเกี่ยวข้อง รับผิดชอบโดยสม่ำเสมอ						

ข้อ	หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision)	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ และเหตุผล ประกอบ (ถ้า มี)
		5	4	3	2	1	
	2. พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจทั้งหลายที่พึงทำร่วมกัน						
	3. ไม่ถืออำนาจใครต่อความสะดวก บัญญัติวางข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ อันมิได้ตกลงบัญญัติวางไว้ และไม่เหยียบย่ำล้มล้างสิ่งที่ตกลงวางบัญญัติกันไว้แล้ว ถือปฏิบัติมันอยู่ในบทบัญญัติใหญ่ที่วางไว้เป็นธรรมเนียม						
	4. ให้เกียรติเคารพนับถือท่านผู้ใหญ่ ผู้มีประสบการณ์ มองเห็นความสำคัญแห่งถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันพึงรับฟัง						
	5. ให้เกียรติและคุ้มครองสตรีมิให้ถูกข่มเหงรังแก						
	6. เคารพบูชาสักการะเจดีย์ ปูนินยสถานอนุสาวรีย์ประจำชาติอันเป็นเครื่องเตือนความทรงจำ เราให้ทำดี และเป็นที่ยอมรับของหมู่ชน ไม่ละเลยพิธีเคารพบูชาอันพึงทำต่ออนุสรณ์สถานเหล่านั้นตามประเพณี						
	7. จัดการให้ความรักษา บำรุง คุ้มครอง อันชอบธรรมแก่บรรพชิต ผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธิ์ ซึ่งเป็นหลักใจ และเป็นตัวอย่างทางศีลธรรมของประชาชน เต็มใจต้อนรับ และหวังให้ท่านอยู่โดยผาสุก						

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่านอกเหนือจากกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) อันนำไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ไว้ข้างต้นแล้ว ควรมี กิจกรรมอะไรบ้าง (โปรดเขียนลงในช่องว่าง)

ข้อ	กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning)	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ และเหตุผล ประกอบ (ถ้ามี)
		5	4	3	2	1	
1	จรรยาบรรณ 4	-	-	-	-	-	
	1. สัจจะ						
	2. ทมะ						
	3. ขันติ						
	4. จาคะ						
2	พรหมวิหาร 4	-	-	-	-	-	
	1. เมตตา						
	2. กรุณา						
	3. มุทิตา						
	4. อุเบกขา						
3	สังคหวัตถุ 4	-	-	-	-	-	
	1. ทาน						
	2. ปิยวาจา						
	3. อตถจริยา						
	4. สมานัตตตา						
4	สาราณียธรรม 6	-	-	-	-	-	
	1. เมตตาภาขกรรม						
	2. เมตตาวิจิตรกรรม						
	3. เมตตาโมกกรรม						
	4. สาธารณโภคี						
	5. สีสสามัญญตา						

ข้อ	กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning)	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ และเหตุผล ประกอบ (ถ้ามี)
		5	4	3	2	1	
	6. ทฤษฎีสามัญญดา						
5	กัลยาณมิตรธรรม 7	-	-	-	-	-	
	1. ปิโย						
	2. ครู						
	3. กาวนีโย						
	4. วตฺตา จ						
	5. วจนกฺขโม						
	6. คมกัรรณฺจ กถํ กตฺตา						
	7. โน จฏฺฐาเน นีโยชเย						
6	อัปปริสฺสธรรม 7	-	-	-	-	-	
	1. ชัมมัญญดา						
	2. อัถตฺตัญญดา						
	3. อัถตฺตัญญดา						
	4. มัตตัญญดา						
	5. กาสัญญดา						
	6. ปริสฺตัญญดา						
	7. ปุคฺคณฺณญดา หรือ ปุคฺคลปโรปรัญญดา						
7	อปริหานิยธรรม 7	-	-	-	-	-	
	1. ห่มน้ประทุมกันเนื่องนิตย์ โดยมีการพบปะ ปรึกษาหารือกิจการงานที่ตนมีส่วนเกี่ยวข้อง รับผิดชอบโดยสม่ำเสมอ						
	2. พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิก ประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจทั้งหลายที่พึงทำ ร่วมกัน						
	3. ไม่ถืออำนาจใครต่อความสะดวก บัญญัติ วางข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ อันมิได้ตกลง บัญญัติวางไว้ และไม่เหยียบย่ำล้มล้างสิ่งที่ตก						

ข้อ	กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning)	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ และเหตุผล ประกอบ (ถ้ามี)
		5	4	3	2	1	
	ลงวางบัญญัติกันไว้แล้ว ถือปฏิบัติมันอยู่ใน บทบัญญัติใหญ่ที่วางไว้เป็นธรรมเนียม						
	4. ให้เกียรติเคารพนับถือท่านผู้ใหญ่ ผู้มี ประสบการณ์ มองเห็นความสำคัญแห่งถ้อยคำ ของท่านว่าเป็นสิ่งอันพึงรับฟัง						
	5. ให้เกียรติและคุ้มครองสตรีมิให้ถูกข่มเหง รังแก						
	6. เคารพบูชาสักการะเจดีย์ ปูนียสถาน อนุสาวรีย์ประจำชาติอันเป็นเครื่องเตือนความ ทรงจำ เราให้ทำดี และเป็นที่รวมใจของหมู่ชน ไม่ละเลยพิธีเคารพบูชาอันพึงทำต่ออนุสรณ์ สถานเหล่านั้นตามประเพณี						
	7. จัดการให้ความอารักขา บำรุง คุ้มครอง อัน ชอบธรรมแก่บรรพชิต ผู้ทรงศีลทรงธรรม บริสุทธิ์ ซึ่งเป็นหลักใจ และเป็นตัวอย่างทาง ศีลธรรมของประชาชน เต็มใจต้อนรับ และหวัง ให้ท่านอยู่โดยผาสุก						
8	นาถกรรมธรรม 10	-	-	-	-	-	
	1. ศีล						
	2. พาหุสัจจะ						
	3. กัลยาณมิตตตา						
	4. โสวจิตตตา						
	5. กิณณิเยสุ ทักขตา						
	6. รัชมกามตา						
	7. วิริยารัมภะ						
	8. สันตุฏฐี						
	9. สติ						

ข้อ	ลักษณะที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning)	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ และเหตุผล ประกอบ (ถ้ามี)
		5	4	3	2	1	
	10. ปัญหา						

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่านอกเหนือจากลักษณะที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning) อันนำไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ไว้ข้างต้นแล้ว ควรมีลักษณะอะไรบ้าง (โปรดเขียนลงในช่องว่าง)

ข้อ	ลักษณะที่ส่งเสริมให้เกิดการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ และเหตุผล ประกอบ (ถ้ามี)
		5	4	3	2	1	
1	โยนิโสมนสิการ						
2	ไตรลักษณ์	-	-	-	-	-	
	1. อนิจจตา						
	2. ทุกขตา						
	3. อนัตตตา						
3	อริยสัจ 4	-	-	-	-	-	
	1. ทุกข์						
	2. สมุทัย						
	3. นิโรธ						
	4. มรรค						
4	สัพพริธรรม 7	-	-	-	-	-	
	1. รัชมัญญตา						
	2. อัตถัญญตา						
	3. อิตถัญญตา						
	4. มัตถัญญตา						
	5. กาลัญญตา						
	6. ปริสัจญตา						

ข้อ	หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ และเหตุผล ประกอบ (ถ้ามี)
		5	4	3	2	1	
	7. ปุคคลัญญตา หรือ ปุคคตปโรปริญญตา						
5	กาลามสูตร	-	-	-	-	-	
	1. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการฟังตามกันมา						
	2. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการถือสืบๆ กันมา						
	3. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการเล่าลือ						
	4. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการอ้างตำรา หรือ คัมภีร์						
	5. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะตรรก						
	6. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะการอนุมาน						
	7. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการคิดตรองตามแนว เหตุผล						
	8. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะเข้าได้กับทฤษฎีที่ พินิจไว้แล้ว						
	9. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะมองเห็นรูปลักษณะ น่าจะเป็นไปได้						
	10. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะนับถือว่า ท่านสมณะ นี้เป็นครูของเรา						
6	ปฏิจสนุปบาท การเกิดขึ้นพร้อมแห่งธรรมทั้งหลาย เพราะ อาศัยกัน, ธรรมที่อาศัยกันเกิดขึ้นพร้อม, การที่ สิ่งทั้งหลายอาศัยกันๆ จึงเกิดมีขึ้น						

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่านอกเหนือจากหลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) อันนำไปสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ไว้ข้างต้นแล้ว ควรมีหลักธรรมอะไรบ้าง (โปรดเขียนลงในช่องว่าง)

.....

.....

.....

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 3
องค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา

คำชี้แจง

1. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 3 นี้มีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ ดังนี้
 ประการที่ 1 เพื่อให้ท่านผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นต่อประเด็นหลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพิ่มเติมจากแบบสอบถามรอบที่ 2 ซึ่งรวบรวมได้จากข้อเสนอแนะของท่านผู้เชี่ยวชาญในงานวิจัยนี้

ประการที่ 2 เพื่อให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้นำคำตอบที่ได้ให้ความคิดเห็นไว้ในแบบสอบถามรอบที่ 2 มาพิจารณาอีกครั้งว่าท่านยังคงมีความคิดเห็นเช่นเดิมหรือเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น

2. เมื่อท่านได้พิจารณาแล้วขอความกรุณาท่านกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างของระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

3. เพื่อความสมบูรณ์ของผลการวิจัย ผู้วิจัยขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบคำถามทุกข้อ และในกรณีที่ความคิดเห็นของท่านในรอบนี้ไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 20 คน ผู้วิจัยใคร่ขอรับทราบเหตุผลของท่านด้วย โดยขอความกรุณาให้ท่านเขียนลงในช่องว่างของเหตุผล เพื่อผู้วิจัยจะได้รวบรวมนำมาใช้ประโยชน์กับงานวิจัยนี้ต่อไป

คำอธิบายคำที่นำเสนอในแบบสอบถาม

1. คำที่นำเสนอในแบบสอบถามฉบับนี้ ได้จากการนำข้อมูลจากแบบสอบถามรอบที่ 2 มาวิเคราะห์ ซึ่งประกอบด้วย

1.1 คำที่เป็นคำตอบของท่านในรอบที่ 2 จะถูกแทนด้วยสัญลักษณ์วงกลม (○)
 ค่ามัธยฐาน (Median) ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญใช้คำย่อว่า Md. ซึ่งถูกแทนด้วยสัญลักษณ์สามเหลี่ยม (△)
 หมายถึง ค่ากลางของคำตอบทั้งหมดของผู้เชี่ยวชาญซึ่งแสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อหลักธรรมในแต่ละข้อดังต่อไปนี้

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 – 5.00 : หลักธรรมนั้นมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 – 4.49 : หลักธรรมนั้นมีความคิดเห็นในระดับมาก

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50 – 3.49 : หลักธรรมนั้นมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50 – 2.49 : หลักธรรมนั้นมีความคิดเห็นในระดับน้อย

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.00 – 1.49 : หลักธรรมนั้นมีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

1.2 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ใช้คำย่อว่า I.R. เป็นการคำนวณหาความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 (Q1) กับควอไทล์ที่ 3 (Q3) โดยมีการแปลความหมาย

ดังต่อไปนี้

ค่า $Q3 - Q1$ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 หมายความว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้ง 20 คน มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน

ค่า $Q3 - Q1$ มากกว่า 1.50 หมายความว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้ง 20 คน มีความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน

คำอธิบายในการตอบแบบสอบถาม

ขอให้ท่านพิจารณาคำตอบเดิมในรอบที่ 2 ของท่านซึ่งถูกแทนด้วยสัญลักษณ์วงกลม (O) เปรียบเทียบกับค่ามัธยฐาน (Median) ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญซึ่งถูกแทนด้วยสัญลักษณ์สามเหลี่ยม () พิจารณาความสอดคล้องโดยดูค่า I.R. (Interquartile Range) แล้วจึงใส่เครื่องหมายลงในช่องระดับความคิดเห็น ถ้าในกรณีที่ความคิดเห็นในรอบนี้ของท่านไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยใคร่ขอรับทราบเหตุผลของท่านด้วย โดยขอความกรุณาให้ท่านเขียนลงในช่องว่างของเหตุผลประกอบ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยขอความกรุณาให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนทางไปรษณีย์โดยส่งคืนที่ นายทรงกลด เจริญพร 5/112 ม.3 ต.เนินพระ อ.เมือง จ.ระยอง 21000

ขอขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

นายทรงกลด เจริญพร

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

เบอร์ติดต่อ 08-1377-7362

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. สถานะภาพ ☐ บรรพชิต ☐ ขรวาส
3. อายุ ☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 31 – 50 ปี
☐ 51 – 70 ปี ☐ 71 ปีขึ้นไป
4. พรรษา (เฉพาะบรรพชิต) ☐ ต่ำกว่า 20 พรรษา
☐ 20 – 40 พรรษา ☐ 41 พรรษาขึ้นไป
5. วุฒิการศึกษาทางโลก ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
6. วุฒิทางธรรม-บาลี ☐ นักธรรม..... ☐ เปรียญธรรม.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา

ข้อ	หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิด ความรอบรู้แห่งตน (Personal Mastery)	ระดับความคิดเห็น					Md.	I.R.	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1			
1	ปัจจัยให้เกิดสัมมาทิฐิ 2	-	-	-	-	-			
	1. ปุริโตโมสสะ								
	2. โยนิโสมนสิการ								
2	ธรรมมีอุปการะมาก 2	-	-	-	-	-			
	1. สติ								
	2. สัมปชัญญะ								
3	ไตรสิกขา	-	-	-	-	-			
	1. อริสัจตสิกขา								
	2. อริจิตตสิกขา								
	3. อริปัญญาสิกขา								
4	ปัญญา 3	-	-	-	-	-			
	1. สุตมยปัญญา								

ข้อ	หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิด ความรอบรู้แห่งตน (Personal Mastery)	ระดับความคิดเห็น					Md.	I.R.	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1			
	2. จินตามขปัญญา								
	3. กาวนามขปัญญา								
5	ขราวาธรรม 4	-	-	-	-	-			
	1. สัจจะ								
	2. ทมะ								
	3. ขันติ								
	4. จาคะ								
6	พรหมวิหาร 4	-	-	-	-	-			
	1. เมตตา								
	2. กรุณา								
	3. มุทิตา								
	4. อุเบกขา								
7	สัมมปธาน 4	-	-	-	-	-			
	1. สังวรปธาน								
	2. ปหานปธาน								
	3. กาวนาปธาน								
	4. อนुरักขนาปธาน								
8	สติปัฏฐาน 4	-	-	-	-	-			
	1. กายานุปัสสนา สติปัฏฐาน								
	2. เวทนานุปัสสนา สติปัฏฐาน								
	3. จิตตานุปัสสนา สติปัฏฐาน								
	4. ธัมมานุปัสสนา สติปัฏฐาน								

ข้อ	ลักษณะที่ส่งเสริมให้เกิด ความรอบรู้แห่งตน (Personal Mastery)	ระดับความคิดเห็น					Md.	I.R.	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1			
	3. สัมมาวาจา								
	4. สัมมากัมมันตะ								
	5. สัมมาอาชีวะ								
	6. สัมมาวาจาณะ								
	7. สัมมาสติ								
	8. สัมมาสมาธิ								

ข้อ	กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิด รูปแบบวิธีคิดและมุมมองที่ เปิดกว้าง (Mental Model)	ระดับความคิดเห็น					Md.	I.R.	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1			
1	โยนิโสมนสิการ								
2	ปัจจัยให้เกิดสัมมาทิฐิ 2	-	-	-	-	-			
	1. ปรีตโมสะ								
	2. โยนิโสมนสิการ								
3	ไตรสิกขา	-	-	-	-	-			
	1. อริสัตสิกขา								
	2. อริจิตตสิกขา								
	3. อริปัญญสิกขา								
4	ปัญญา 3	-	-	-	-	-			
	1. สุตมยปัญญา								
	2. จินตามยปัญญา								
	3. ภวานามยปัญญา								
5	อริปโคย 3	-	-	-	-	-			
	1. อัคคาธิปโคย								
	2. โลกาธิปโคย								
	3. รัชมภาธิปโคย								
6	พรหมวิหาร 4	-	-	-	-	-			
	1. เมตตา								
	2. กรุณา								
	3. มุทิตา								
	4. อุเบกขา								
7	วุฒิชรรณ 4	-	-	-	-	-			
	1. สัมปรีตสังเสวะ								
	2. สัมมัตสวณะ								
	3. โยนิโสมนสิการ								
	4. รัชมานุรัชมปฏิบัติ								

ข้อ	ลักษณะที่ส่งเสริมให้เกิด รูปแบบวิธีคิดและมุมมองที่ เปิดกว้าง (Mental Model)	ระดับความคิดเห็น					Md.	I.R.	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1			
8	สติปัญญา 4	-	-	-	-	-			
	1. กายนุปัสสนา สติปัญญา								
	2. เวทนานุปัสสนา สติปัญญา								
	3. จิตตานุปัสสนา สติปัญญา								
	4. ธรรมานุปัสสนา สติปัญญา								
9	อคติ 4	-	-	-	-	-			
	1. นันทาคติ								
	2. โทษาคติ								
	3. โมหาคติ								
	4. ภัยาคติ								
10	อธิฐานธรรม 4	-	-	-	-	-			
	1. ปัญญา								
	2. สัจจะ								
	3. จาคะ								
	4. อุปสมะ								
11	กาลามสูตร	-	-	-	-	-			
	1. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการ ฟังตามกันมา								
	2. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการ ถือสืบ ๆ กันมา								
	3. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการ เล่าลือ								
	4. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการ								

ข้อ	ลักษณะที่ส่งเสริมให้เกิด รูปแบบวิธีคิดและมุมมองที่ เปิดกว้าง (Mental Model)	ระดับความคิดเห็น					Md.	I.R.	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1			
	อ้างตำรา หรือคัมภีร์								
	5. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะ ตรรก								
	6. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะการ อนุมาน								
	7. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการ คิดตรงตามแนวเหตุผล								
	8. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะเข้าใจ ได้กับทฤษฎีที่พินิจไว้แล้ว								
	9. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะ มองเห็นรูปลักษณะน่าจะ เป็นไปได้								
	10. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะนับ ถือว่า ท่านสมณะนี้เป็นครู ของเรา								

ข้อ	หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision)	ระดับความคิดเห็น					Md.	I.R.	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1			
1	สุจริต 3	-	-	-	-	-			
	1. กายสุจริต								
	2. วาสุจริต								
	3. มโนสุจริต								
2	เทศนาวิธี 4	-	-	-	-	-			
	1. สันติศาสนา								
	2. สมาทปนา								
	3. สมุตเตชา								
	4. สัมปหังสนา								
3	พรหมวิหาร 4	-	-	-	-	-			
	1. เมตตา								
	2. กรุณา								
	3. มุทิตา								
	4. อุเบกขา								
4	วุฒิชรรณ 4	-	-	-	-	-			
	1. สัมปยุตสังเสวะ								
	2. สัทธัมมัสสวนะ								
	3. โยนิโสมนสิการ								
	4. ธรรมานุธรรมปฏิบัติ								
5	สังคหวัตถุ 4	-	-	-	-	-			
	1. ทาน								
	2. ปิยวาจา								
	3. อิตถจริยา								
	4. สมานัตตตา								
6	สาราณียธรรม 6	-	-	-	-	-			
	1. เมตตาภาวกรรม								

ข้อ	ลักษณะที่ส่งเสริมให้เกิดการ สร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision)	ระดับความคิดเห็น					Md.	I.R.	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1			
	2. เมตตาวจีกรรม								
	3. เมตตาโมกกรรม								
	4. สาธารณโภคี								
	5. สีสามัญญตา								
	6. ทิฏฐิสามัญญตา								
7	กัลยาณมิตรธรรม 7	-	-	-	-	-			
	1. ปิโย								
	2. กรุ								
	3. ภาวนีโย								
	4. วุตตา จ								
	5. วจนกฺขโม								
	6. คมกัริณฺจ กถิ กตฺตา								
	7. โน จฏฐาเน นิโยชเช								
8	อปริหานิยธรรม 7	-	-	-	-	-			
	1. หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ โดยมีการพบปะปรึกษาหารือ กิจการงานที่ตนมีส่วนเกี่ยวข้อง รับผิดชอบโดยสม่ำเสมอ								
	2. พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจทั้งหลายที่ พึงทำร่วมกัน								
	3. ไม่ถืออำเภอใจใครต่อความ สะดวก บัญญัติวางข้อกำหนด กฎเกณฑ์ต่างๆ อันมิได้ตกลง บัญญัติวางไว้ และไม่เหยียบย่ำ								

ข้อ	กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการ สร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision)	ระดับความคิดเห็น					Md.	I.R.	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1			
	ลึ้มล้างสิ่งที่ตกลงวางบัญญัติกันไว้แล้ว ถือปฏิบัติมันอยู่ในบทบัญญัติใหญ่ที่วางไว้เป็นธรรมเนียม								
	4. ให้เกียรติเคารพนับถือท่านผู้ใหญ่ ผู้มีประสบการณ์มองเห็นความสำคัญแห่งถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันพึงรับฟัง								
	5. ให้เกียรติและคุ้มครองสตรีมิให้ถูกข่มเหงรังแก								
	6. เคารพบูชาสักการะเจดีย์ ปูชนียสถาน อนุสาวรีย์ประจำชาติอันเป็นเครื่องเตือนความทรงจำ เราให้ทำดี และเป็นที่รวมใจของหมู่ชน ไม่ละเลยพิธีเคารพบูชาอันพึงทำต่ออนุสรณ์สถานเหล่านั้นตามประเพณี								
	7. จัดการให้ความอารักขาบำรุง คุ้มครอง อันชอบธรรมแก่บรรพชิต ผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธิ์ ซึ่งเป็นหลักใจ และเป็นตัวอย่างทางศีลธรรมของประชาชน เต็มใจต้อนรับและหวังให้ท่านอยู่โดยผาสุก								

ข้อ	กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิด การเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning)	ระดับความคิดเห็น					Md.	I.R.	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1			
1	ฉราวาทธรรม 4	-	-	-	-	-			
	1. สัจจะ								
	2. ทมะ								
	3. ขันติ								
	4. จาคะ								
2	พรหมวิหาร 4	-	-	-	-	-			
	1. เมตตา								
	2. กรุณา								
	3. มุทิตา								
	4. อุเบกขา								
3	สังกหวัตถุ 4	-	-	-	-	-			
	1. ทาน								
	2. ปิยวาจา								
	3. อัตถจริยา								
	4. สมานัตตตา								
4	สารณียธรรม 6	-	-	-	-	-			
	1. เมตตากรรม								
	2. เมตตาวิกรรม								
	3. เมตตามโนกรรม								
	4. สาธารณโกศล								
	5. สีสสามัญญดา								
	6. ทิฏฐิสามัญญดา								
5	กัลยาณมิตรธรรม 7	-	-	-	-	-			
	1. ปีโย								
	2. ครู								
	3. กาวนีโย								

ข้อ	กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิด การเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning)	ระดับความคิดเห็น					Md.	I.R.	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1			
	4. วศุต จ								
	5. วจนกขโม								
	6. คมกิริณจ กถ กตดา								
	7. โน จฐฐาเน นิโยชเย								
6	สัปปุริสธรรม 7	-	-			-			
	1. รัมมัญญดา								
	2. อัคคัญญดา								
	3. อัคคัญญดา								
	4. มัคคัญญดา								
	5. กาลัญญดา								
	6. ปริสัญญดา								
	7. ปุคคัญญดา หรือ ปุคคปโรปรัญญดา								
7	อุปทานิยธรรม 7	-	-	-	-	-			
	1. หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ โดยมีการพบปะปรึกษาหารือ กิจการงานที่ตนมีส่วน เกี่ยวข้องรับผิดชอบโดย สม่ำเสมอ								
	2. พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจทั้งหลาย ที่พึงทำร่วมกัน								
	3. ไม่ถืออำเภอใจใครต่อ ความสะดวก บัญญัติวาง ข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ อัน								

ข้อ	กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning)	ระดับความคิดเห็น					Md.	I.R.	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1			
	มิได้ตกลงบัญญัติวางไว้ และไม่เหยียบย่ำล้มล้างสิ่งที่ตกลงวางบัญญัติกันไว้แล้ว ถือปฏิบัติมั่นอยู่ในบทบัญญัติใหญ่ที่วางไว้เป็นธรรมเนียม								
	4. ให้เกียรติเคารพนับถือท่านผู้ใหญ่ ผู้มีประสบการณ์มองเห็นความสำคัญแห่งถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันพึงรับฟัง								
	5. ให้เกียรติและคุ้มครองสตรีมิให้ถูกข่มเหงรังแก								
	6. เคารพบูชาสักการะเจดีย์ปูชนียสถาน อนุสาวรีย์ประจำชาติอันเป็นเครื่องเตือนความทรงจำ ระวังให้ทำดีและเป็นที่รวมใจของหมู่ชน ไม่ละเลยพิธีเคารพบูชาอันพึงทำต่ออนุสรณ์สถานเหล่านั้นตามประเพณี								
	7. จัดการให้ความรักษาบำรุง คุ้มครอง อันชอบธรรมแก่บรรพชิต ผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธฺ์ ซึ่งเป็นหลักใจ และเป็นตัวอย่างทางศีลธรรมของประชาชน เต็มใจต้อนรับ และหวังให้ท่านอยู่								

ข้อ	กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิด การเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning)	ระดับความคิดเห็น					Md.	I.R.	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1			
	โดยผาสุก								
8	นาถกรณธรรม 10	-	-	-	-	-			
	1. คีล								
	2. พาหุสัจจะ								
	3. กัลยาณมิตตตา								
	4. โสวจิตตสา								
	5. กิงกรณียะสุ ทักขดา								
	6. ชัมมกามตา								
	7. วิริยารัมภะ								
	8. สันตญจี								
	9. สติ								
	10. ปัญญา								

ข้อ	กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิด การคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)	ระดับความคิดเห็น					Md.	I.R.	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1			
1	โยนิโสมนสิการ								
2	ไตรลักษณ์	-	-	-	-	-			
	1. อนิจจตา								
	2. ทุกขตา								
	3. อนัตตตา								
3	อริยสัจ 4	-	-	-	-	-			
	1. ทุกข์								
	2. สมุทัย								
	3. นิโรธ								
	4. มรรค								
4	สัปปุริสธรรม 7	-	-	-	-	-			
	1. ชัมมัญญตา								
	2. อตถัญญตา								
	3. อตตัญญตา								
	4. มัตตัญญตา								
	5. กาลัญญตา								
	6. ปริสัจญตา								
	7. ปุคคลัญญตา หรือ ปุคคลปโรปรัญญตา								
5	กาลามสูตร	-	-	-	-	-			
	1. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการ ฟังตามกันมา								
	2. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการ ถือสืบๆ กันมา								
	3. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการ เล่าลือ								

ข้อ	หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิด การคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)	ระดับความคิดเห็น					Md.	I.R.	เหตุผลประกอบ
		5	4	3	2	1			
	4. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการ อ้างตำรา หรือคัมภีร์								
	5. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะ ตรรก								
	6. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะ การอนุมาน								
	7. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการ คิดตรองตามแนวเหตุผล								
	8. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะเข้า ได้กับทฤษฎีที่พินิจไว้แล้ว								
	9. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะ มองเห็นรูปลักษณะน่าจะ เป็นไปได้								
	10. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะนับ ถือว่า ท่านสมณะนี้เป็นครู ของเรา								
6	ปฏิจัมมบาท การเกิดขึ้นพร้อมแห่งธรรม ทั้งหลาย เพราะอาศัยกัน, กรรมที่อาศัยกันเกิดขึ้นพร้อม, การที่สิ่งทั้งหลายอาศัยกันๆ จึงเกิดมีขึ้น								

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เรื่อง องค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นแบบประเมินองค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหา และลักษณะการใช้ภาษารวมถึงการให้ความหมายของแต่ละหลักธรรม

เมื่อท่านได้พิจารณาแล้วกรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็น

+1 หมายถึง เมื่อท่านเห็นด้วยกับข้อความในแบบสอบถาม

0 หมายถึง เมื่อท่านไม่แน่ใจว่าเห็นด้วยหรือไม่กับข้อความในแบบสอบถาม

-1 หมายถึง เมื่อท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความในแบบสอบถามในกรณีที่ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความใด หรือความหมายใดโปรดให้ข้อเสนอแนะ และเหตุผลประกอบด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

นายทรงกลด เจริญพร

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

ข้อ	หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความรอบรู้ แห่งตน (Personal Mastery)	ความคิดเห็น			เหตุผล ประกอบ
		เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
1	ปัจจัยให้เกิดสัมมาทิฐิ 2 (ทางเกิดแห่ง แนวความคิดที่ถูกต้อง, ต้นทางของ ความดีงามทั้งปวง)				
	1. ปร โดโมสะ (เสียงจากผู้อื่น การ กระดุนหรือชักจูงจากภายนอก คือการรับ ฟังคำแนะนำสั่งสอน เล่าเรียนความรู้ สนทนาซักถาม ฟังคำบอกเล่าชักจูงของ ผู้อื่น โดยเฉพาะการสดับสัทธรรมจาก ท่านผู้เป็นกัลยาณมิตร)				
	2. โยนิโสมนสิการ (การใช้ความคิดถูก วิธี ความรู้จักคิด คิดเป็น คือ กระทำใน ใจโดยแยบคาย มองสิ่งทั้งหลายด้วย ความคิดพิจารณา รู้จักสืบสาวหาเหตุผล แยกแยะสิ่งนั้น ๆ หรือปัญหานั้น ๆ ออก ให้เห็นตามสภาวะและตามความสัมพันธ์ แห่งเหตุปัจจัย)				
2	ธรรมมีอุปการะมาก 2				
	1. สติ (ความระลึกได้, นึกได้, สำนึกอยู่ ไม่เผลอ)				
	2. สัมปชัญญะ (ความรู้ชัด, รู้ชัดสิ่งที่นึก ได้, ตระหนัก, เข้าใจชัดตามความเป็นจริง)				
3	ไตรสิกขา (ข้อที่จะต้องศึกษา, ข้อปฏิบัติที่ เป็นหลักสำหรับศึกษา คือ ฝึกหัดอบรม กาย วาจา จิตใจ และปัญญา ให้อย่างขึ้นไป จนบรรลุจุดหมายสูงสุดที่ต้องการ)				
	1. อริสติกศึกษา (ศึกษา คือ ศิลอันยิ่ง,				

ข้อ	หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความรอบรู้ แห่งตน (Personal Mastery)	ความคิดเห็น			เหตุผล ประกอบ
		เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
	ข้อปฏิบัติสำหรับฝึกรอบรู้ในทางความ ประพฤติดอย่างสูง)				
	2. อธิจิตตสิกขา (ศึกษาคือจิตอันยิ่ง, ข้อ ปฏิบัติสำหรับฝึกหัดอบรมจิตเพื่อให้เกิด คุณธรรมเช่นสมาธิอย่างสูง)				
	3. อธิปัญญาสิกขา (ศึกษาคือปัญญาอันยิ่ง , ข้อปฏิบัติสำหรับฝึกรอบรู้ปัญญาเพื่อ ให้เกิดความรู้แจ้งอย่างสูง)				
4	ปัญญา 3 (ความรอบรู้, รู้ทั่ว, เข้าใจ, รู้จริง)				
	1. สุตมยปัญญา (ปัญญาเกิดแต่การสดับ การเล่าเรียน)				
	2. จินตามยปัญญา (ปัญญาเกิดแต่การคิด การพิจารณาหาเหตุผล)				
	3. ภาวนามยปัญญา (ปัญญาเกิดแต่การ ฝึกรอบรู้ลงมือปฏิบัติ)				
5	มรรชาสธรรม 4 (ธรรมสำหรับมรรชาส, ธรรมสำหรับการครองเรือน, หลักการ ครองชีวิตของคฤหัสถ์)				
	1. สัจจะ (ความจริง, ซื่อตรง ซื่อสัตย์ จริงใจ พุคจริง ทำจริง)				
	2. ทมะ (การฝึกฝน, การข่มใจ ฝึคนิสัย ปรับตัว, รู้จักควบคุมจิตใจ ฝึกหัดตนนิสัย แก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงตนให้ เจริญก้าวหน้าด้วยสติปัญญา)				
	3. ขันติ (ความอดทน, ตั้งหน้าทำหน้าที่)				

ข้อ	กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความรอบรู้ แห่งตน (Personal Mastery)	ความคิดเห็น			เหตุผล ประกอบ
		เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
	การทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง ทนทาน ไม่หวั่นไหว มั่นใจจุดหมาย ไม่ ทอดถอย)				
	4. จาคะ (ความเสียสละ, สละกิเลส สละ ความสุขสบายและผลประโยชน์ส่วนตน ได้ ใจกว้าง พร้อมทั้งจะรับฟังความทุกข์ ความคิดเห็น และความต้องการของผู้อื่น พร้อมที่จะร่วมมือ ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่กับแค้นเห็นแก่ตนหรือ เอาแต่ใจตัว)				
6	พรหมวิหาร 4 (ธรรมเครื่องอยู่อย่าง ประเสริฐ, ธรรมประจำใจอันประเสริฐ, หลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์, ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหัวใจ และกำกับ ความประพฤติ จึงจะชื่อว่าดำเนินชีวิต หมดจด และปฏิบัติตนต่อมนุษย์สัตว์ ทั้งหลายโดยชอบ)				
	1. เมตตา (ความรักใคร่ ปราบถนาคือยาก ให้เขามีความสุข มีจิตอันแผ่ไมตรี และคิด ทำประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั้งหน้า)				
	2. กรุณา (ความสงสาร คิดช่วยให้พ้น ทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดปล่อยบำบัด ความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์)				
	3. มุทิตา (ความยินดี ในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมี สุข มีจิตผ่องใสบันเทิง กอปรด้วยอาการ แข่งขันเบิกบานอยู่เสมอ คอสัตว์ทั้งหลาย ผู้ดำรงในปกติสุข พลอยยินดีด้วยเมื่อเขา				

ข้อ	หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความรอบรู้ แห่งตน (Personal Mastery)	ความคิดเห็น			เหตุผล ประกอบ
		เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
	ได้ดีมีความสุข เจริญงอกงามยิ่งขึ้นไป)				
	4. อุเบกขา(ความวางใจเป็นกลาง อันจะ ให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณา เห็นชอบด้วยปัญญา คือมีจิตเรียบตรง เที่ยงธรรมดุจตราขึง ไม่เอนเอียงด้วยรัก และชังพิจารณาเห็นกรรมที่สัตว์ทั้งหลาย กระทำแล้ว อันควรได้รับผลดีหรือชั่ว สมควรแก่เหตุอันตนประกอบ พร้อมทั้งจะ วินิจฉัยและปฏิบัติไปตามธรรม รวมทั้ง รู้จักวางเฉยสงบใจมองดู ในเมื่อไม่มีกิจที่ ควรทำ เพราะเขารับผิดชอบตนได้ดีแล้ว เขาสมควรรับผิดชอบตนเอง หรือเขาควร ได้รับผลอันสมกับความรับผิดชอบอันสมกับ ความรับผิดชอบของตน)				
7	สัมมปธาน 4 (ความเพียร)				
	1. สังวรปธาน (เพียรระวังหรือเพียรปิด กั้น คือ เพียรระวังยับยั้งบาปอกุศลธรรม ที่ยังไม่เกิด มิให้เกิดขึ้น)				
	2. ปหานปธาน (เพียรละหรือเพียรกำจัด คือ เพียรละบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว)				
	3. ภวานาปธาน (เพียรเจริญ หรือเพียร ก่อให้เกิด คือ เพียรทำกุศลธรรมที่ยังไม่ เกิดให้เกิดขึ้น)				
	4. อนुरักขนาปธาน (เพียรรักษา คือ เพียรรักษากุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วให้ตั้ง มั่นและให้เจริญยิ่งขึ้นไปจนไพศาล)				
8	สติปัฏฐาน 4 (ที่ตั้งของสติ, การตั้งสติ				

ข้อ	หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความรอบรู้ แห่งตน (Personal Mastery)	ความคิดเห็น			เหตุผล ประกอบ
		เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
	กำหนดพิจารณาสิ่งทั้งหลายให้รู้เห็นตาม ความเป็นจริง คือ ตามที่สิ่งนั้น ๆ มันเป็น ของมันเอง)				
	1. กายานุปัสสนา สติปัฏฐาน (การตั้งสติ กำหนดพิจารณากาย ให้รู้เห็นตามเป็นจริง ว่า เป็นแต่เพียงกาย ไม่ใช่สัตว์บุคคล ตัวตนเราเขา)				
	2. เวทนานุปัสสนา สติปัฏฐาน (การตั้ง สติกำหนดพิจารณาเวทนา ให้รู้เห็นตาม เป็นจริงว่า เป็นแต่เพียงเวทนา ไม่ใช่สัตว์ บุคคลตัวตนเราเขา)				
	3. จิตตานุปัสสนา สติปัฏฐาน (การตั้ง สติกำหนดพิจารณาจิต ให้รู้เห็นตามเป็น จริงว่า เป็นแต่เพียงจิต ไม่ใช่สัตว์บุคคล ตัวตนเราเขา คือ มีสติรู้ชัดจิตของคนที่มี ราคะไม่มีราคะ มีโทสะ ไม่มีโทสะ มี โมหะ ไม่มีโมหะ เสร้าหมองหรือผ่อง แฉ่ว ฟุ้งซ่านหรือเป็นสมาธิ ฯลฯ อย่างไร ๆ ตามที่เป็นไปอยู่ในขณะนั้น ๆ)				
	4. ัมมมานุปัสสนา สติปัฏฐาน (การตั้ง สติกำหนดพิจารณาธรรม ให้รู้เห็นตาม เป็นจริงว่า เป็นแต่เพียงธรรม ไม่ใช่สัตว์ บุคคลตัวตนเราเขา)				
9	อิทธิบาท 4 (คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ, คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่ มุ่งหมาย)				
	1. ฉันทะ (ความพอใจ คือ ความต้องการ				

ข้อ	หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความรอบรู้ แห่งตน (Personal Mastery)	ความคิดเห็น			เหตุผล ประกอบ
		เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
	ที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และ ปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป)				
	2. วิริยะ (ความเพียร คือ ขยันหมั่น ประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็งอดทน เอาธุระไม่ทอดเลย)				
	3. จิตตะ (ความคิด คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่ง ที่ทำ และทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เองจิต ฝึกใฝ่ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป)				
	4. วิมังสา (ความไตร่ตรอง หรือทบทวน คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจตราหาเหตุผล และตรวจสอบข้อยัง หย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น)				
10	อินทรีย์ 5				
	1. สัทธินทรีย์				
	2. วิริยินทรีย์				
	3. สตินทรีย์				
	4. สมาธินทรีย์				
	5. ปัญญินทรีย์				
11	พละ 5 (ธรรมอันเป็นกำลัง)				
	1. สัทธา (ความเชื่อ)				
	2. วิริยะ (ความเพียร)				
	3. สติ (ความระลึกได้)				
	4. สมาธิ (ความตั้งจิตมั่น)				
	5. ปัญญา (ความรู้ทั่วชัด)				

ข้อ	หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความรอบรู้ แห่งตน (Personal Mastery)	ความคิดเห็น			เหตุผล ประกอบ
		เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
12	ทิส 6				
	1. ปรีตติมทิส (ทิสเบื้องหน้า คือ ทิส ตะวันออก ได้แก่ มารดาบิดา เพราะเป็น ผู้มีอุปการะแก่เรามาก่อน)				
	2. ทักขิมทิส (ทิสเบื้องขวา คือ ทิสใต้ ใต้แก่ ครูอาจารย์ เพราะเป็น ทักษิณบุคลลควรแก่การบูชาคุณ)				
	3. บังฉิมทิส (ทิสเบื้องหลัง คือ ทิส ตะวันตก ได้แก่ บุตรภรรยาเพราะติดตาม เป็นกำลังสนับสนุนอยู่ข้างหลัง)				
	4. อุดตทิส (ทิสเบื้องซ้าย คือ ทิสเหนือ ใต้แก่ มิตรสหาย เพราะเป็นผู้ช่วยให้ข้าม พันอุปสรรคภัยอันตราย และเป็นกำลัง สนับสนุน ให้บรรลุความสำเร็จ)				
	5. เภฏฐิมทิส (ทิสเบื้องล่าง ได้แก่ คน รับใช้และคนงาน เพราะเป็นผู้ช่วยทำการ งานต่าง ๆ เป็นฐานกำลังให้)				
	6. อุปริมทิส (ทิสเบื้องบน ได้แก่ สมณ พราหมณ์ คือ พระสงฆ์ เพราะเป็นผู้สูง ด้วยคุณธรรม และเป็นผู้นำทางจิตใจ)				
13	โพชนงค์ 7 (ธรรมที่เป็นองค์แห่งการ ตรัสรู้)				
	1. สติ (ความระลึกได้ สำนึกพร้อมอยู่ ใจอยู่กับกิจ จิตอยู่กับเรื่อง)				
	2. สัมมวิจยะ (การวิเคราะห์สภาพ ความเป็นจริงอย่างเที่ยงตรงเพื่อวางแผนผู้				

ข้อ	หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความรอบรู้ แห่งตน (Personal Mastery)	ความคิดเห็น			เหตุผล ประกอบ
		เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
	ความสำเร็จทั้งทางโลกและทางธรรม)				
	3. วิริยะ (ความเพียร)				
	4. ปีติ (ความอิ่มใจ)				
	5. ปัสสัทธิ (ความสงบกายสงบใจ)				
	6. สมภาิ (ความมีใจตั้งมั่น จิตแนวนใน อารมณ์)				
	7. อุเบกขา (ความมีใจเป็นกลางเพราะ เห็นตามเป็นจริง)				
14	สัปปริสธรรม 7 (ธรรมของสัตบุรุษ, ธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษ, คุณสมบัติของ คนดี, ธรรมของผู้ดี)				
	1. ชัมมัญญตา (ความรู้จักรธรรม รู้หลัก หรือ รู้จักเหตุคือ รู้หลักความจริง รู้ หลักการ รู้หลักเกณฑ์ รู้กฎแห่งธรรมดา รู้กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล และรู้หลักการที่จะ ทำให้เกิดผล)				
	2. อัตถัญญตา (ความรู้จักรรรธ รู้ ความมุ่งหมาย หรือ รู้จักผล คือ รู้ ความหมาย รู้ความมุ่งหมาย รู้ประโยชน์ ที่ประสงค์ รู้จักผลที่จะเกิดขึ้นสืบเนื่องจาก การกระทำ หรือความเป็นไปตามหลัก)				
	3. อุตตัญญตา (ความรู้จักตน คือ รู้ว่าเรา นั้นว่าโดยฐานะ ภาวะ เพศ กำลัง ความรู้ ความสามารถ ความถนัด และคุณธรรม เป็นต้น บัดนี้ เท่าไร อย่างไร แล้ว ประพจน์ให้เหมาะสม และรู้ที่จะแก้ไข				

ข้อ	ลักษณะที่ส่งเสริมให้เกิดความรอบรู้ แห่งตน (Personal Mastery)	ความคิดเห็น			เหตุผล ประกอบ
		เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
	ปรับปรุงต่อไป)				
	4. มัตถัญญา (ความรู้จักประมาณ คือ ความพอดี เช่น รู้จักประมาณในการบริโภคอาหาร รู้จักประมาณในการใช้จ่ายทรัพย์ รู้จักประมาณในการรับของที่มีผู้ให้)				
	5. กาลัญญา (ความรู้จักกาล คือ รู้กาลเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลาที่จะต้องใช้ในการประกอบกิจ กระทำหน้าที่การงาน เช่น ให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้พอเวลา ให้เหมาะสมเวลา เป็นต้น)				
	6. ปริสสัญญา (ความรู้จักบริษัท คือ รู้จักชุมชน และรู้จักที่ประชุม รู้กิจที่ประชุม ประพฤติต่อชุมชนนั้น ๆ ว่าชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหา จะต้องทำกิจอย่างนี้ จะต้องพูดอย่างนี้ ชุมชนนี้ควรสงเคราะห์อย่างนี้เป็นต้น)				
	7. ปุคคลัญญา หรือ ปุคคลปโรปรัญญา (ความรู้จักบุคคล คือ ความแตกต่างแห่งบุคคลว่าโดยอักษาศัย ความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น ใคร ๆ ยิ่งหรือหย่อนอย่างไร และรู้ที่จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้น ๆ ด้วยดี ว่าควรจะคบหรือไม่ จะใช้จะดำหนิ ขกย่อง และแนะนำสั่งสอนอย่างไร เป็นต้น)				

ข้อ	หลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความรอบรู้ แห่งตน (Personal Mastery)	ความคิดเห็น			เหตุผล ประกอบ
		เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
15	กัลยาณมิตรธรรม 7 (องค์คุณของ กัลยาณมิตร, คุณสมบัติของมิตรดี หรือ มิตรแท้ คือ ท่านที่คบหรือเข้าหาแล้วจะ เป็นเหตุให้เกิดความดีงาม และความเจริญ ในทีนี้มุ่งเอามิตรประเภทครู หรือพี่เลี้ยง เป็นสำคัญ)				
	1. ปิโย (น่ารัก ในฐานะเป็นที่สบายใจ และสนิทสนม ชวนให้อยากเข้าไปปรึกษา ได้ตาม)				
	2. ครู (นำเคารพ ในฐานะประพฤติ สมควรแก่ฐานะ ให้เกิดความรู้สึกรอบอุ่น ใจเป็นที่พึ่งได้ และปลอดภัย)				
	3. กาวนีโย (น่าเจริญใจ หรือน่ายกย่อง ในฐานะทรงคุณคือ ความรู้และภูมิปัญญา แท้จริง ทั้งเป็นผู้ฝึกอบรมและปรับปรุง ตนอยู่เสมอ ควรเอาอย่างทำให้ระลึก และ อย่าอ้างด้วยขบซึ่งภูมิใจ)				
	4. วตฺตา จ (รู้จักพูดให้ได้ผล รู้จักชี้แจง ให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไรควรพูดอะไรอย่างไร คอยให้คำแนะนำว่ากล่าวตักเตือน เป็นที่ ปรึกษาที่ดี)				
	5. วจนฺกุขโม (อดทนต่อถ้อยคำ คือ พร้อมที่จะรับฟังคำปรึกษาซักถามคำ เสนอแนะวิพากษ์วิจารณ์ อดทน ฟังได้ไม่ เบื่อ ไม่ฉุนเฉียว)				
	6. กมฺภีรญจ กถํ กตฺตา (แถลงเรื่องเล่าลึก ได้ สามารถอธิบายเรื่องยุ่งยากซับซ้อนให้				

ข้อ	ลักษณะที่ส่งเสริมให้เกิดความรอบรู้ แห่งตน (Personal Mastery)	ความคิดเห็น			เหตุผล ประกอบ
		เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
	เข้าใจ และให้เรียนรู้เรื่องราวที่ลึกซึ้ง ยิ่งขึ้นไป)				
	7. โน จฏฐาเน นิโยชเย (ไม่ชักนำในอ ฐาเน คือ ไม่แนะนำในเรื่องเหลวไหล หรือชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย)				
16	อริยมรรคมีองค์ 8				
	1. สัมมาทิฏฐิ (เห็นชอบมีความเห็น ถูกต้อง)				
	2. สัมมาสังกัปปะ (คำริชอบ)				
	3. สัมมาวาจา (เจรจาชอบ)				
	4. สัมมากัมมันตะ (กระทำชอบ)				
	5. สัมมาอาชีวะ (เลี้ยงชีพชอบ ได้แก่ เว้นมิฉลาชีพ ประกอบสัมมาชีพ)				
	6. สัมมาวาจาณะ (พยายามชอบ)				
	7. สัมมาสติ (ระลึกชอบ)				
	8. สัมมาสมาธิ (ตั้งจิตมั่นชอบ)				